

Lausunto liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon uudistamisesta

Lausunnon antaja: Liikuntatieteellinen Seura (LTS) ry

Päivämäärä: 30.10.2025

Johdanto

Liikuntatieteellinen Seura (LTS) on vuonna 1933 perustettu valtakunnallinen tieteellinen seura ja tiedeviestintäorganisaatio, joka edistää liikuntaan, urheiluun ja terveyteen liittyvän tutkimustiedon hyödyntämistä yhteiskunnassa. LTS kokoaa yhteen liikuntatieteiden ja -politiikan asiantuntijoita, tutkijoita ja käytännön toimijoita, ja sen jäsenistö koostuu yli tuhannesta henkilöjäsenestä sekä useista yhteisöjäsenistä.

LTS:n toiminnan painopisteitä ovat **liikuntalääketiede, liikunnan yhteiskuntatieteet, kuntotestaus ja soveltava liikunta**. Näiden osa-alueiden kautta LTS tarkastelee liikunta-alaa monitieteisesti ja kokonaisvaltaisesti, yhdistäen tutkitun tiedon käytännön sovelluksiin.

Lausunrossamme kiinnitämme erityistä huomiota siihen, miten liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteet heijastavat **ajantasaista tutkimustietoa, eri liikuntatoimijoiden tarpeita ja alan monialaisia osaamisvaatimuksia**. Näkökulmanamme on varmistaa, että tutkinto tukee liikunta-alan osaamisen kehittymistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävällä tavalla.

1. Pakollisen tutkinnon osan työelämälähtöisyys

- Ehdotamme, että kohdassa 2.1. Toimiminen liikunnan eri toimintaympäristöissä ammattitaitovaatimuksiin sisällytetään liikunnan ja urheilun vastuullisuustyö. Lisäksi ehdotamme, että samassa kohdassa 2.1. opiskelijan ammattitaitovaatimuksissa muutetaan ”huomioidaan /.../ monikulttuurisuus” ilmaisuksi huomioidaan /.../ väestön lisääntyvä siirtolaisuus ja moninaisuus.
- Pakollisten tutkintojen osien kohdassa 2.2 Liikuntaneuvonta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä 30osp ja 2.12. Valmentajana toimiminen 45osp sisältyvä turvallinen ja vastuullinen toiminta, kuten ensiavun antaminen tapaturmissa ja henkeä uhkaavissa ensiaputilanteissa tulisi osoittaa standardoidusti Ensiapukurssi EA1 ja EA2 kursseilla.
- Ehdotamme, että tutkintojen pakollisissa osissa opiskelijat tutustuvat soveltavaan liikuntaan ja paraurheiluun ja nämä käsitteet sisällytetään osaksi liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteita. Lisäksi ikääntyneiden liikunta tulisi sisällyttää osana 2.3. Liikunnan ohjaaminen eri ikäkausina ammattitaitovaatimuksiin.

2. Valinnaisten tutkinnon osien sisällöt

- Valinnaisten tutkinnon osien tulisi antaa riittävät edellytykset syventää osaamista eri liikunta-alan tehtäväkentistä eri sektoreilla, kuten kuntien liikuntapalvelut, urheilun valmennustoiminta, yksityiset liikunta- ja hyvinvointipalvelut. Ehdotamme, että valinnaisuutta hyödynnetään myös siten, että opiskelija voi painottaa opintojaan esimerkiksi **soveltavan liikunnan tai kuntotestauksen** erityisosaamiseen.

- 2.9. Kestävä ja vastuullinen seura- ja yhdistystoiminta 15 osp ammattitaitovaatimuksien tulisi sisältää myös yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen osana vastuullista seuratoimintaa.
- Valmennuksen valinnaisiin tutkinnon osioihin tulisi sisällyttää käsitteenä paraurheilu ja/tai tarjota paraurheilun sisältöjä 15 osp laajuisena valinnaisena tutkinnon osana.

3. Tutkinnon monipuolisuus työelämän tarpeisiin

- Tunnistamme liikunnan osaamisalan valinnaisten tutkinnon osien kannustavan opiskelijoita liikunta-alan yrittäjyyteen. Esitämme huolen kuntien liikuntapalveluiden tarpeiden toteutumisesta liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnossa. Mielestämme ammatillisen koulutuksen valinnaisissa tutkinnon osissa tulisi tarjota sisältöjä kuntien tarpeet huomioiden, kuten uimaopetukseen ja allasturvallisuuteen liittyen, jonka tarve on valtakunnallisesti tunnistettu. Valinnaiset opinnot voisivat tarjota pätevyitymisen uimaopetukseen.

4. Muuta huomioitavaa

- Liikunta-alalle valmistuvien tulee saada perustutkinnosta riittävät valmiudet alalle, jotta koulutuslalle saadaan lisää motivoituneita hakijoita. Riittävän monipuolinen tutkinto takaa myös ammattilaisten pysyvyyden alalla.
- Ehdotamme, että liikunnan ja urheilun yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sisällytetään molempien tutkintojen kaikkiin osa-alueisiin. Yhdenvertaisuuden edistämässä tulisi kiinnittää huomiota opiskelijoiden kielitietoisuuden nostamiseen.

5. Yhteenveto

Liikuntatieteellinen Seura (LTS) pitää liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnon perusteiden luonnosta pääosin ajankohtaisena ja rakenteellisesti toimivana. Tutkinnon perusteissa on huomioitu hyvin työelämälähtöisyys ja valinnaisuuden tuoma joustavuus. Lausunnossa esitetyt kehittämissuhteukset tähtäävät siihen, että tutkinto tukisi entistä vahvemmin tutkittuun tietoon perustuvaa, monialaista ja vastuullista osaamista liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnossa.